

**ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
НАВЧАННЯ У ВИВЧЕННІ КУРСУ НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ «ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА В ЗДО»**

Токар Любов Петрівна

доктор філософії,

завідувач кафедри теорії, фахових методик та технологій

дошкільної освіти

Комунальний заклад вищої освіти

«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

м. Вінниця, Україна

Ознакою сучасного розвитку освіти в Україні є становлення дистанційного навчання, розробка та впровадження інтерактивних технологій. Усвідомлення позитивних аспектів поєднання практичної та освітньої діяльності за спеціальністю в нових умовах розвитку освіти дозволяє переосмислити місце й роль сучасної інклюзивної освіти.

Вимоги до педагогів ЗДО переглядають згідно з викликами сучасного соціуму та потребами дітей, але очевидно, що основними серед них є: любов до дітей, що дає змогу прийняти кожну дитину з усіма її індивідуальними особливостями; комунікативність, що дає змогу налагодити контакт з дитиною і використати його для її розвитку; емпатія, що робить процес взаємодії педагога закладу дошкільної освіти і дитини емоційно забарвленим і забезпечує ефективність виховного впливу; професійна підготовленість до виконання основних функцій: оздоровчої, освітньої, виховної, просвітницької, самоосвіти [3, с. 132–134].

У результаті вивчення курсу навчальної дисципліни «Інклюзивна освіта в ЗДО» здобувачі освіти матимуть навик роботи з науковою, навчальною, фаховою літературою і сучасного пошуку нової інформації; аналізу реальних соціально-педагогічних ситуацій в ІОС; вибору методів, моделей, засобів навчання і виховання дітей з ООП; аналізу ефективності їх застосування в інклюзивній практиці, самовиховання, самовдосконалення і самостійної роботи.

Ми цілком поділяємо слухну думку М. Швед, яка вважала, що сучасний фахівець, який працює в ІОС, повинен володіти відповідними знаннями, а також сучасними методами і прийомами психолого-педагогічної взаємодії з людьми з обмеженими

можливостями здоров'я, бути добре обізнаними із сучасним науковим і практичним доробком з проблем інклюзії. На думку М. Швед недоцільно очікувати, що всі випускники педагогічних вищих закладів освіти стануть експертами з питань інклюзивного навчання. Натомість, педагоги-початківці повинні мати ґрунтовні базові знання, які дадуть їм змогу ефективно працювати одразу після закінчення закладу освіти та забезпечать фундамент для подальшого професійного самовдосконалення [2].

Отже, існує необхідність відбору та реалізації змісту дисциплін професійної та практичної підготовки у курсі навчальної дисципліни «Інклюзивна освіта в ЗДО» [1].

Відтак, у цілях підвищення ефективності процесу підготовки майбутніх педагогів ЗДО до реалізації інтерактивних технологій в ІОС ми запропонували курс навчальної дисципліни «Інклюзивна освіта в ЗДО», що викладається для студентів спеціальності 012 «Дошкільна освіта».

Метою курсу навчальної дисципліни «Інклюзивна освіта в ЗДО» є: оволодіння майбутніми педагогами ЗДО компетентностями щодо концептуальних засад інклюзивної освіти, системи державно-громадського управління інклюзивною освітою, формування в здобувачів освіти необхідних знань, які є чинниками їх професійної підготовки до практичної діяльності; ознайомлення здобувачів освіти з різними стилями навчання, видами інтерактивних технологій, особливостями освітнього процесу в умовах ІОС.

Основними завданнями вивчення курсу навчальної дисципліни «Інклюзивна освіта в ЗДО» є: засвоєння змісту основних принципів і цінностей інклюзивної освіти; оволодіння знаннями щодо міжнародного та національного законодавства у сфері інклюзивної освіти, зарубіжного досвіду; оволодіння основними методами інклюзивного навчання у ЗДО; оволодіння технологіями оцінювання результатів інклюзивного навчання дітей з ООП; забезпечення високого рівня професійної та практичної підготовки майбутніх педагогів ЗДО до реалізації інтерактивних технологій в умовах ІОС.

Зміст курсу складається з двох послідовних, взаємопов'язаних змістових модулів, які ґрунтуються на класичних педагогічних теоріях видатних вітчизняних і зарубіжних вчених, сучасних концепціях інклюзивного навчання, даних наукових досліджень у галузі дошкільної педагогіки та дитячої психології, передовому і новаторському педагогічному досвіду: змістовий модуль I. «Теоретичні та законодавчо-нормативні основи в умовах ЗДО в інклюзивному освітньому середовищі»; змістовий модуль II. «Практичні аспекти реалізації

інтерактивних технологій в умовах ЗДО в інклюзивному освітньому середовищі».

Закономірно, що теоретична підготовка майбутніх педагогів закладів дошкільної освіти до реалізації інтерактивних технологій в інклюзивному освітньому середовищі здійснюється під час проведення лекційних занять. Метою лекцій є ознайомлення здобувачів освіти із сутністю інноватики, інноваційності, інноваційного навчання, класифікації педагогічних нововведень. Лекційний матеріал спрямований на вивчення пріоритетних завдань модернізації сучасної освіти, важливим аспектом якої стало впровадження інклюзивної форми навчання. Під час лекційних занять особливе місце відводиться системним, модульними та локальними інноваційним інтерактивним технологіям. Навчальною програмою з курсу «Інклюзивна освіта в ЗДО» передбачено ознайомлення майбутніх педагогів закладів дошкільної освіти з авторськими інноваційними освітніми технологіями.

Серед різновидів інтерактивних технологій педагогічної взаємодії, які застосовуються під час освітнього процесу педагогічних ЗВО, є робота в малих групах і парах. Така форма організації роботи майбутніх педагогів ЗДО дозволяє їм опанувати навички співпраці та пересвідчитися в ефективності міжособистісної взаємодії. Застосування цієї форми інтерактивної взаємодії створює умови для оптимізації колективної роботи та командного виконання практичного завдання завдяки продукуванню творчих ідей усіма членами групи. Здобувачі освіти на практиці вчать допомогати один одному, роблячи свій внесок у реалізацію завдань проекту. Діяльність студентів у мікрогрупах передбачає чіткий розподіл між ними завдань та дотримання регламенту їх виконання [4, с. 112–117].

Ефективність педагогічних умов підготовки майбутніх педагогів ЗДО до реалізації інтерактивних технологій в ІОС досягається завдяки застосуванню таких методів і прийомів організації освітньої діяльності здобувачів освіти, як проблемні питання, метод контент-аналізу, тестові завдання, ділові ігри, дискусії, індивідуальні, творчі завдання, мікрОВикладання, моделювання, завдання аналітичного, конструктивного дослідницького характеру тощо. Водночас, розв'язання педагогічних завдань у процесі професійної підготовки майбутнього педагога актуалізує ознайомлення майбутніх педагогів ЗДО і опанування ними уміннями застосовувати інтерактивні технології. Майбутні педагоги ЗДО при визначенні методів повинні орієнтуватися на позицію викладача (методиста) у виборі засобів взаємодії. Оволодіння педагогічним інструментарієм впливу відбувається різними засобами:

шляхом переконань, вимог, особистісного прикладу, авторитету, заохочення тощо [5, с. 35–37].

Забезпечення в ЗВО педагогічних умов формування готовності майбутніх педагогів ЗДО до реалізації інтерактивних технологій в ІОС є важливим структурним елементом їх професійно-педагогічної підготовки.

Таким чином, курс навчальної дисципліни «Інклюзивна освіта в ЗДО» реалізує освітню функцію, оскільки його зміст охоплює систему знань та умінь з інклюзивної освіти, дефектології і основ логопедії, а також поняття розвитку, навчання та виховання дітей з ООП в інклюзивних групах ЗДО, особливостей комплексного діагностичного обстеження дітей з ООП та комплектування освітніх установ для них. Вивчення дисципліни сприяє формуванню професійної компетентності у майбутніх педагогів ЗДО через засвоєння ними науково-теоретичних та організаційно-методичних засад впровадження інтерактивних технологій у освітній процес дітей із ООП в умовах ІОС.

Література

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Інклюзивна освіта» для студентів закладів вищої освіти / Л. П. Токар. Вінниця : КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», 2021. 14 с.

2. Токар Л. П. Особливості підготовки майбутніх педагогів закладів дошкільної освіти до реалізації інтерактивних технологій в інклюзивному освітньому середовищі. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. Вінниця, 2019. Вип. № 54. С. 27–32. DOI: 10.31652/2412-1142-2019-54-27-31.

3. Токар Л. П. Сучасні технології взаємодії вихователя з батьками як умова реалізації партнерської педагогіки. *Партнерство в освіті та соціальній роботі: сучасні виклики та перспективи* : матеріали міжвузівської наук.-практ. конф. Хмельницький, 2022. С. 132–134.

4. Токар Л. П. Зарубіжний досвід використання інтерактивних технологій в інклюзивному дошкільному освітньому середовищі. *Особистісно-професійне становлення педагога в контексті інтеграції України в європейський освітній простір* : матеріали всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. Вінниця, 2022. С. 112–117. (<https://www.vspu.edu.ua/science/new-style/confer.php>).

5. Токар Л. П. Інтерактивні технології у підготовці майбутніх педагогів закладів дошкільної освіти в інклюзивному освітньому середовищі. *Освітній калейдоскоп*. Вінниця : ТОВ «Вінницька міська друкарня», 2022. 162 с.